

ПРИЛОГ 2

МОНИТОРИНГ ЗЕМЉИШТА НА КОМЕ СЕ ОБАВЉАЈУ АКТИВНОСТИ СА ЛИСТЕ

1. Избор мерних места и узимање узорака за испитивање земљишта пре изградње постројења

Пре изградње постројења за обављање активности са Листе, врши се испитивање земљишта, ради процене стања и квалитета земљишта, тако што се:

- 1) узорци земљишта узимају са места на којима ће бити постављени темељи објекта;
- 2) на местима где је рељеф уједначен и где је површина испитиване локације мања од 4 ha узорци земљишта узимају са најмање четири места на којима ће бити подигнута фабрика;
- 3) на местима где је терен неуједначен, узорци земљишта узимају са свих главних подлокалитета да би се добила тачна карактеризација варијабилности локалитета у погледу земљишта и подземних вода;
- 4) за локалитета на којима ће се градити подземни објекти, узорци морају узети са дубине која је испод основе предвиђеног објекта.

2. Избор броја и распореда мерних места узорковања земљишта на локалитетима на којима се обављају активности са Листе

Пре избора броја и распореда мерних места, неопходно је извршити преглед постојеће релевантне документације и обавити разговоре са стручним лицима која познају технолошке процесе у објекту и који су упознати са, евентуалним, ранијим удесима на локацији.

При избору броја и распореда мерних места на локалитетима на којима се обављају активности са Листе у обзир се узимају, нарочито:

- 1) места за која се зна да је дошло до загађења земљишта или подземних вода;
- 2) места за складиштење производа, сировина, хемикалија, катализатора или отпада;
- 3) места у непосредној близини постројења, уређаја и инсталација где се обавља производни процес или друге опреме за обављање производног процеса;
- 4) места на којима су постројења која служе за утовар и истовар хемикалија и/или отпада, укључујући и докове за утовар;
- 5) складишта која служе за нову и истрошену опрему (укључујући, али не ограничавајући се на трансформаторе, возила и компресоре) која могу бити извор загађења земљишта;
- 6) простор за сервисирање и одржавање машина;
- 7) простор за прање опреме укључујући, али не ограничавајући се на контејнере, резервоаре, филтере и возила;
- 8) места близу подземних септичких јама, резервоара и цевовода;
- 9) подручја ван фабричког круга која могу бити под утицајем фабричких активности.

Изузетно, ако је ризик од загађења минималан због природе самог производног процеса или уколико неки производни процеси имају максималну заштиту, одговарајући делови локалитета се могу изузети из мониторинга.

3. Шеме узимање узорака земљишта на ком се обављају активности са Листе

Узорковање земљишта на којем се обављају активности са Листе се врши према шемама датим у Смерницама за узорковања земљишта у локалној мрежи мониторинга и земљишта на ком се обављају активности које могу бити узрок загађења и деградације земљишта, које на својој интернет страници објављује министарство надлежно за послове заштите животне средине.

4. Параметари мониторинга земљишта

Мониторинг земљишта на којем се обављају активности са Листе подразумева праћење следећих параметара:

- 1) механички састав земљишта;
- 2) киселост земљишта (активна киселост pH у H₂O, супституциона киселост pH у 1M KCl,);
- 3) садржај CaCO₃;
- 4) капацитет измењивих катјона;
- 5) степен засићености базама;
- 6) садржај органске материје.

У зависности од врсте активности која се обавља испитују се и следећи параметри:

1) физичка својстава земљишта: густина сувог земљишта, густина чврсте фазе, укупна порозност, ретенција воде при различитим притисцима, приступачна вода, брзина водопропустљивости, структура и тврдоћа;

2) хемијска својстава земљишта: хидролитичка киселост земљишта, укупни азот и сумпор, садржај приступачних микро и макро елемената, електропроводљивост земљишног екстракта, анјони и катјони у земљишту, укупни и приступачни тешки метали и потенцијално токсични елементи, угљоводоници нафтног порекла (фракције C₆-C₄₀), полициклични ароматични угљоводоници (ПАН), остаци пестицида, полихлоровани бифенили (PCB), хлорфеноли, испарљиви ароматични угљоводоници, испарљиви халогени угљоводоници;

3) остали параметри.